

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа складаецца з 65 старонак, 30 выкарыстаных крыніц і літаратуры.

Ключавыя словы: Літва, Дзяржава, Панямонне, Гістарыяграфія, Гістарычная з’ява, Балцка-славянскія стасункі, Кунігасы, Крыжакі, Літоўцы, Летапіс, Племя, Князі, Паганства, Хрысціянства.

Аб’ект даследавання – навуковыя працы гісторыкаў, якія займаліся праблематыкай Вялікага Княства Літоўскага.

Прадмет даследавання – канцэпцыі, якія раскрываюць сутнасць дзяржаваўтваральных працэсаў на балцка-славянскіх землях у XIII ст.

Мэта дыпломнай работы – асвятленне працэсаў стварэння Вялікага Княства Літоўскага ў айчыннай гістарыяграфіі.

Метадалогія даследавання. Першараднае значэнне надавалася прынцыпу гістарызма, што прадугледжвае дыялектычнае ўзаемадзеянне аб’ектыўных і суб’ектыўных фактараў у канкрэтных гістарычных умовах. Таксама ўжываўся прынцып гістарыяграфічнай традыцыі, што мела свае ўвасабленне пры напісанні першага раздзелу.

Галоўным тэарэтычным падыходам да вывучэння тэмы стаў цывілізацыйны падыход, заснаваны на прынцыпе асвятлення розных гістарычных фактаў і іх аналізу з пазіцый маральных і агульначалавечых каштоўнасцяў.

З агульналагічных метадаў пазнання актыўна выкарыстоўваўся метады аналізу і сінтэзу, які дазволіў на аснове вывучэння асобных фактаў, сведчанняў, узгадванняў, падзей, дат скласці агульнае ўяўленне аб перыядзе стварэння Вялікага Княства Літоўскага.

Пад час напісання работы былі выкарыстаны і іншыя метады, сярод якіх: індукцыя, дэдукцыя, аналогія, параўнанне. Былі задзейнічаны прыватна-навуковыя альбо спецыяльна-гістарычныя метады. Перавага была аддадзена традыцыйным прыватна-навуковым метадам, сярод якіх ключавым стаўся гісторыка-параўнальны метады.

Навуковая навізна і тэарэтычная значнасць работы. Упершыню комплексна і ў параўнанні разглядаюцца канцэпцыі вядучых спецыялістаў айчыннай гістарыяграфіі: расійскага перыяду, савецкага часу і суверэннай Рэспублікі Беларусь.

Практычная значнасць работы. Высновы дыпломнай работы могуць быць выкарыстаны пры складанні спецкурсаў па палітычнай гісторыі Беларусі, пры напісанні курсавых і дыпломных работ і ў патрыятычным выхаванні.

РЕФЕРАТ

Дипломная работа состоит из 65 страниц, 30 использованных источников и литературы.

Ключевые слова: Литва, Государство, Понеманье, Историография, Историческое явление, Балтско-славянские отношения, Кунигас, Крестоносцы, Литовцы, Летопись, Племя, Князья, Язычество, Христианство.

Объект исследования - научные труды историков, которые занимались проблематикой Великого Княжества Литовского.

Предмет исследования - концепции, которые раскрывают суть государствообразующих процессов на балтско-славянских землях в XIII в.

Цель дипломной работы - освещение процессов, создания Великого Княжества Литовского, в отечественной историографии.

Методология исследования. Первостепенное значение придавалось принципу историзма, предусматривающий диалектическое взаимодействие объективных и субъективных факторов в конкретных исторических условиях. Также применялся принцип историографической традиции, что имело свое воплощение при написании первой главы.

Главным теоретически подходом к изучению темы стал цивилизационный подход, основанный на принципе освещения различных исторических фактов и их анализа с позиций нравственных и общечеловеческих ценностей.

Из общелогических методов познания активно использовался метод анализа и синтеза, который позволил на основе изучения отдельных фактов, свидетельств, упоминаний, событий, дат составить общее представление о периоде создания Великого Княжества Литовского.

Во время написания работы были применены и другие методы, среди которых: индукция, дедукция, аналогия, сравнение. Были задействованы частно-научные либо специально-исторические методы. Предпочтение было отдано традиционным частно-научным методом, среди которых ключевым стал историко-сравнительный метод.

Научная новизна и теоретическая значимость работы. Впервые комплексно и в сопоставлении, рассмотрены концепции ведущих специалистов отечественной историографии: российского периода, советского времени и суверенной Республики Беларусь.

Практическая значимость работы. Выводы дипломной работы могут быть использованы при составлении спецкурсов по политической истории Беларуси, при написании курсовых и дипломных работ и в патриотическом воспитании.

SUMMARY

Thesis consists 65 of pages, 30 of sources used and literature.

Key words: Lithuania State Poneman, Historiography, Historical phenomenon, Baltic-Slavic relations Kunigas Crusaders, Lithuanians, Record, Tribal princes, Paganism, Christianity.

Object of research - scientific work of historians.

Subject of research - the historical events that reveal the essence of the constituent processes of Baltic-Slavic lands in the XIII century.

The aim of the thesis - the lighting process, which became a catalyst for the Grand Duchy of Lithuania, in the works of Russian historiography.

Research Methodology. In reviewing the research subject of paramount importance was attached to the principle of historicism, providing a dialectical interaction of objective and subjective factors in specific historical conditions. Also it applies the principle of historiographical tradition that has been embodied in the writing of the first chapter - "Historiography and sources."

The main theoretical approaches to the study of the topic was the civilizational approach based on the principle of light of various historical facts and analyze them from the standpoint of moral and human values.

From general logical methods of cognition are actively used the method of analysis and synthesis, which enabled based on the study of individual facts, evidence, references, events, dates - an overview of the period, the creation of the Grand Duchy of Lithuania.

At the time of writing were used other methods, such as: induction, deduction, analogy, comparison. They were involved in the private-scientific or specially-historical methods. Preference was given to the traditional private-scientific method, among which was the key historical and comparative method.

Scientific novelty and theoretical significance of the work. For the first time in a comprehensive and in comparison, leading experts discussed the concept of national historiography: the Russian period of the Soviet period and the period of sovereign independent Belarus.

The practical significance of the work. The findings of the thesis can be used in the preparation of special courses on the political history of Belarus, when writing term papers and dissertations in patriotic and educational upbringing.